

Modul 7

At gøre internettet til et sikrere, mere retfærdigt og ærligt rum

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Bemærk: For at reducere affald bedes du udskrive dette dokument i gråtoner eller sort-hvid i stedet for i farver. Udskriv venligst på begge sider af papiret (duplex), og hvis muligt, udskriv flere dias eller sider på én side.

Moduloversigt

Dette modul fremhæver den kollektive rolle, som medieprofessionelle, uddannelsesinstitutioner og civilsamfundsorganisationer (CSO'er) spiller i opretholdelsen af etiske digitale miljøer.

Det undersøger mediestandarder, styringsrammer og vigtigheden af digital kompetence i fremme af ansvarlige online-rum.

Deltagerne vil undersøge udfordringer og muligheder i forbindelse med fremme af troværdig journalistik, styring med flere interessenter og digitalt medborgerskab i Europa gennem virkelige casestudier, politiske diskussioner og digitale værktøjer.

EMNE
01

Etisk journalistik i den digitale tidsalder: De europæiske mediestandarders rolle

Undersøger, hvordan medieprofessionelle kan opretholde troværdighed, bekæmpe misinformation og opretholde etiske standarder for rapportering.

EMNE
02

Samarbejde mellem flere interessenter om inkluderende digital styring

Diskuterer, hvordan regeringer, civilsamfundsorganisationer og tech-virksomheder i fællesskab kan udforme politikker, der sikrer et mere sikkert og inkluderende digitalt rum.

EMNE
03

Universiteter og medieundervisning: Styrkelse af digitalt medborgerskab i Europa

Undersøger, hvordan videregående uddannelsesinstitutioner kan udstyre studerende med kritiske mediekompetencer, så de kan navigere i det digitale landskab.

EMNE
04

Civilsamfundets rolle i at stille digitale platforme til ansvar

Fremhæver, hvordan aktivister og vagthundsorganisationer overvåger tech-giganter, slår til lyd for gennemsigtighed og presser på for politiske ændringer.

Emne 1

Etisk journalistik i
den digitale
tidsalder: De
europæiske
mediestandarders
rolle

Overzicht

Etisk journalistik i den digitale tidsalder: De europæiske mediestandards rolle

Journalistik er afhængig af faktatjek, kildevalidering og kontekst, men den hurtige strøm af digitale nyheder komplicerer denne proces, svækker verifikationen, mindsker de traditionelle mediers gatekeeping og fremmer misinformation.

Dette afsnit undersøger, hvordan medieprofessionelle kan bevare troværdigheden, bekæmpe misinformation og opretholde etiske standarder for nyhedsformidling i den digitale tidsalder. Det udforsker *europæiske mediepolitikker, lovgivningsmæssige rammer og initiativer, der beskytter journalistisk integritet*

Indledning: Hvad er mediers selvregulering?

En mekanisme til at **bekæmpe digital desinformation** og svækket mediekontrol, der skal sikre tillid og nøjagtighed i journalistikken.

Det indebærer frivillige retningslinjer og etiske standarder fastsat af medieprofessionelle frem for regeringspålagte regler

Komponenter i mediernes selvregulering:

- en adfærdskodeks
- et organ, typisk et råd og/eller en ombudsmand

Medie- og presseråd

Et selvregulerende organ, der værner om pressefriheden, samtidig med at det sikrer etisk journalistik og behandler klager fra offentligheden over journalistisk uredelighed (Press Council, n.d.). Disse funktioner er afgørende for at opretholde offentlighedens tillid og ansvarlighed inden for medierne.

- **Journalistiske etiske kodekser** fokuserer generelt på fire grundlæggende principper: **sandfærdighed, uafhængighed, retfærdighed** samt **respekt for privatlivets fred og den menneskelige værdighed**.
- Disse **værdier** er ikke blot abstrakte idealer – de er afgørende for **at beskytte demokratiet, sikre et informeret borgerskab og forhindre** spredningen af skadelig **information**.

Klik

[Database over presseråd](#)
[Vejledning i selvregulering af online medier](#)

Sagen om misinformation: Channel3News rolle i optøjerne i Storbritannien (2024)

- Angrebet på en pigeskole for dans i Southport i Storbritannien, hvor tre børn mistede livet, **udløste** omfattende **uroligheder** og **optøjer**.
- Voldshandlingerne blev **ansporet** af **misinformation**, der **fejlagtigt hævdede**, at gerningsmanden var en ulovlig indvandrer – en påstand, der senere viste sig at være falsk.
- Denne misinformation ansporede til protester og vold over hele landet.
- Regeringen advarede om, at udenlandske aktører udnyttede situationen til at **forstærke de samfundsmæssige splittelser** gennem yderligere spredning af misinformation og desinformation.

BBC undersøgte en hjemmeside, der blev beskyldt for at sprede falske rapporter, der anspore til uro og optøjer. Hjemmesidens ledelse undskyldte, men benægtede bevidst spredning af misinformation

Fokusområde

1 Etisk journalistik i den digitale tidsalder: De europæiske mediestandards rolle

Etiske retningslinjer og selvregulering i digital journalistik

Journalistisk etik varierer på grund af nationale forskelle i medierne, lovgivningsmæssige rammer og samfundsmæssige værdier (Fidalgo et al., 2022).

Europæiske medieråd:

- **Har forskellige kompetenceområder;** nogle dækker alle medier, andre fokuserer kun på trykte medier og online.
- **Nogle følger generelle retningslinjer for journalistik;** andre omhandler specifikt digital journalistik.
- **Udviklingen af retningslinjer varierer;** nogle lande opdaterer reglerne hurtigere end andre.

Klik

[55 etiske kodekser fra 45 lande](#)

Den europæiske lov om mediefrihed (2024)

Loven tager fat på **de fragmenterede nationale medieregler** og styrker dermed **EU's mediemarked**. Den supplerer loven om digitale tjenester (DSA) ved at tackle problemer som **desinformation** og **misbrug fra statsstyrede medier**, samtidig med at den fastlægger en bindende **ramme for de nationale tilsynsmyndigheder**.

Lovens **vigtigste mål** er at sikre **redaktionel uafhængighed**, **beskytte journalistiske kilder**, sikre **public service-mediers uafhængighed**, indføre **tilpassede medietilbud** og fastlægge **harmoniserede regler for onlinetjenester**.

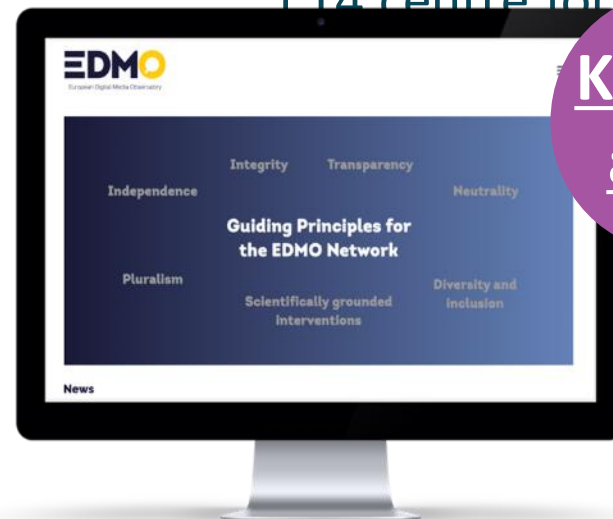
Det Europæiske Observatorium

PROMPT European Narrative Observatory, der finansieres af Europa-Kommissionen, bruger AI-værktøjer til at opdage og spore desinformation om kontroversielle emner:

- Krigen i Ukraine
- LGBTQIA+-rettigheder
- Valget til Europa-Parlamentet i 2024

European Digital Media Observatory (EDMO) samler faktatjekkere, forskere og eksperter i mediekendskab i 14 centre fordelt på 27 EU-lande og Norge.

Fokusområde

2 Etisk journalistik i den digitale tidsalder: De europæiske mediestandarders rolle

I takt med at Europa bevæger sig mod en sikker og bæredygtig digital fremtid, forbliver etisk journalistik en hjørnesteen i bevarelsen af demokrati, tillid og et informeret borgerskab.

Europa-Kommissionens vision for digital transformation for 2024 skitserer seks vejledende principper, der skal sikre, at teknologien tjener mennesker, beskytter rettigheder og styrker demokratiske værdier. Den udgør den **etiske ramme**, inden for hvilken de europæiske medier og journalistikken forventes at operere.

Denne vision baner vejen for stærkere mediestandarder, der **forener journalistisk integritet med digital innovation** og sikrer, at ytringsfrihed, databeskyttelse og adgang til pålidelig information bevares i et stadig mere komplekst medielandskab.

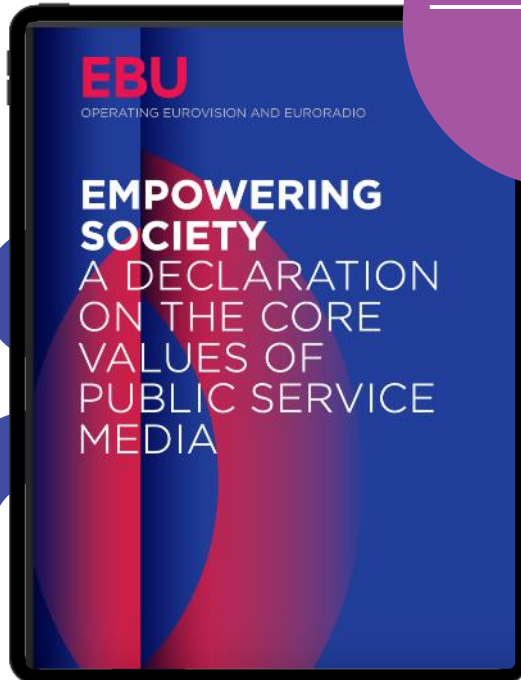
EU's forpligtelse til en sikker og bæredygtig digital omstilling (Europa-Kommissionen, 2024)

Mennesket i centrum	Valgfrihed	Sikkerhed
Digitale teknologier skal beskytte folks rettigheder, støtte demokratiet og sikre, at alle digitale aktører handler ansvarligt og sikkert. EU fremmer disse værdier over hele verden.	Mennesker bør nyde godt af et retfærdigt online-miljø, være beskyttet mod ulovligt og skadeligt indhold og have indflydelse, når de interagerer med nye og udviklende teknologier som kunstig intelligens.	Det digitale miljø bør være sikkert og trygt . Alle brugere, fra børn til ældre, bør styrkes og beskyttes.
Solidaritet og inklusion	Deltagelse	Bæredygtighed
Teknologi bør forene, ikke splitte, mennesker. Alle bør have adgang til internettet, digitale færdigheder, digitale offentlige tjenester og rimelige arbejdsvilkår.	Borgerne bør kunne deltage i den demokratiske proces på alle niveauer og have kontrol over deres egne data.	Digitale enheder bør understøtte bæredygtighed og den grønne omstilling. Folk skal have kendskab til deres enheders miljøpåvirkning og energiforbrug.

Den Europæiske Radio- og TV-Union (EBU)

[Klik for at se](#)

EBU, der repræsenterer over hundrede organisationer, er en førende **global alliance af public service-medier (PSM)**, hvor udsendelser produceres, finansieres og styres af offentligheden til gavn for offentligheden.

I et medielandskab domineret af kommercielle interesser fremmer EBU solidaritet, samarbejde og et pålideligt læringsrum. Organisationen støtter medlemmerne i at navigere i forandringer, samtidig med at de grundlæggende demokratiske værdier opretholdes.

Som public service-medier deler EBU's medlemmer følgende kerneværdier:

- **Universalitet:** tilgængelig for alle
- **Uafhængighed:** fri for politisk/kommerciel indflydelse
- **Kvalitet:** indhold af høj kvalitet, der er troværdigt
- **Mangfoldighed:** inkluderende over for forskellige stemmer
- **Ansvarlighed:** ansvarlig over for offentligheden
- **Innovation:** brug af nye teknologier til at forbedre tjenesten

Fælles podcasts fra presserådene i Belgien, Finland og Tyskland

I takt med at misbruget af desinformation som våben tager til, er en fælles podcast fra presserådene i Belgien, Finland og Tyskland et meget aktuelt initiativ, der understreger det presserende behov for pressefrihed, overholdelse af etiske journalistiske standarder og international solidaritet blandt journalister. I en tid præget af manipulerede sandheder og et indskrænket demokratisk rum undersøger podcasten, hvordan journalistikken kan opretholde faglig integritet, forsvare demokratiske værdier og genopbygge offentlighedens tillid.

Den fælles podcast diskuterer to sager:

["Jeg vil ikke leve sådan her":
Klik for at lytte.](#)

[Jessikka Aros kamp mod russiske trolls](#)

[En trafikulykke, der ændrede
journalistiske standarder](#)

Fokusområde

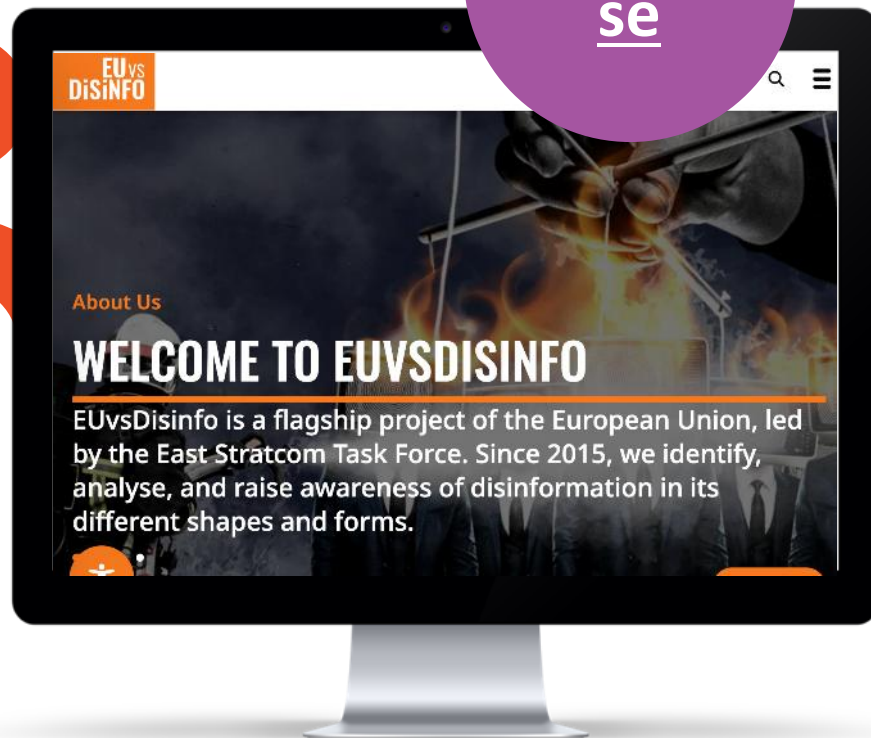
3 Etisk journalistik i den digitale tidsalder: De europæiske mediestandards rolle

Udfordringer med sensationsjournalistik, misinformation og politisk partiskhed i digital journalistik

- Sensationspræget indhold (**clickbait**) prioriterer følelsesmæssig appel og engagement frem for journalistisk integritet.
- Værktøjer som Google Analytics fremmer klickdrevet indhold, hvilket ofte går ud over den nuancerede fortælling
- **Falske nyheder** og sensationelle overskrifter spredes hurtigere end faktabaseret journalistik.
- **Traditionelle medier** er ofte nødsaget til at spille indhentningsspil og forsøge at korrigere falske fortællinger.
- **Publikum stoler** ofte på den første information, de støder på, uanset nøjagtigheden (*Youvan, 2024*).

Den Europæiske Tjeneste for Eksterne Forbindelser (EEAS)

Klik for at
se

EUvsDisinfo er et af de mest synlige redskaber under EU's Udenrigstjeneste (EEAS) og et **flagskibsprojekt**, der har til formål at **modvirke** forsøg på **informationsmanipulation** rettet mod EU, dets medlemsstater, nabolande og globale partnere. Målet er at øge **offentlighedens bevidsthed** om desinformation og hjælpe borgerne med at opbygge **modstandsdygtighed** over for informationsmanipulation.

EUvsDisinfo-webstedet indeholder **verdens største offentlige arkiv** over desinformation med **artikler, interviews** og **gæsteindlæg** offentliggjort på 13 forskellige sprog

Klik

[DISINFO: Europæernes opgave er at fortsætte krigen og bruge Ukraine til at ødelægge Rusland](#)

Europæisk mediebias i dækningen af den israelsk- palæstinensiske konflikt

[Klik for at
se](#)

Denne rapport analyserer den britiske og internationale mediedækning af den seneste konflikt mellem Israel og Palæstina og fremhæver partiskhed i sprogbrug, vinkling og kildernes troværdighed. Den argumenterer for, at store dele af medierne har nedtonet palæstinenserens lidelser og marginaliseret eller fremstillet pro-palæstinensiske stemmer i et forkert lys.

Rapporten kritiserer også forstærkningen af uverificerede påstande og brugen af islamofobiske og antisemitiske troper.

[Klik](#)

[Partiskhed i vestlig rapportering](#)

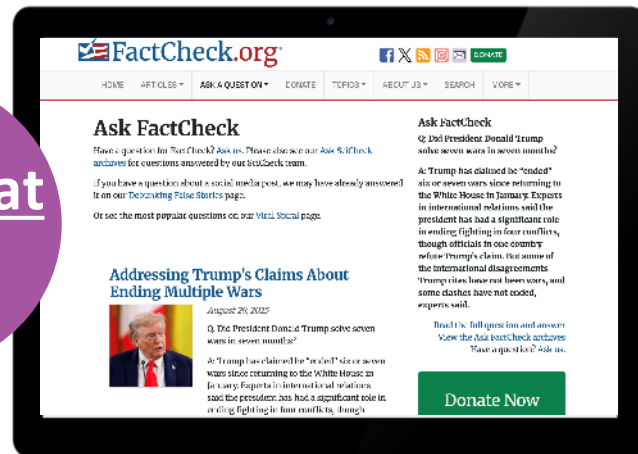
Ressourcer: Værktøjer

Spørg FactCheck | factcheck.org

Her kan læserne stille spørgsmål om politiske påstande, virale rygter eller potentielt vildledende oplysninger. FactCheck.org-teamet undersøger og offentliggør svar på udvalgte forespørgsler. Sådan genkender du falske nyheder

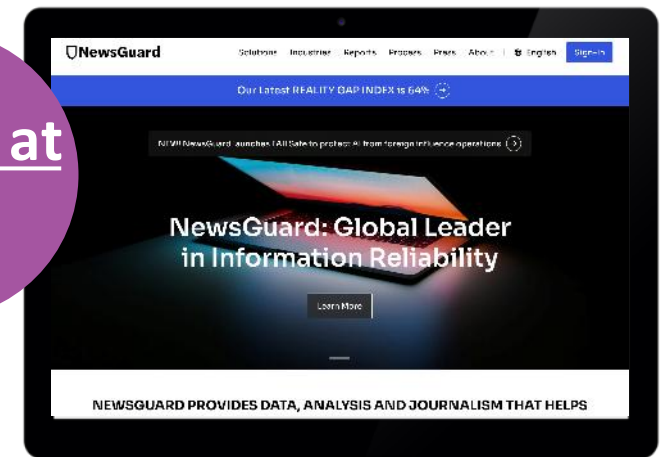
Klik for at se

NewsGuard | newsguardtech.com

En NGO, der analyserer algoritmers sociale indvirkning. Tilbyder forskning og fortalervirksomhed om gennemsigtighed og retfærdighed på digitale platforme.

Klik for at se

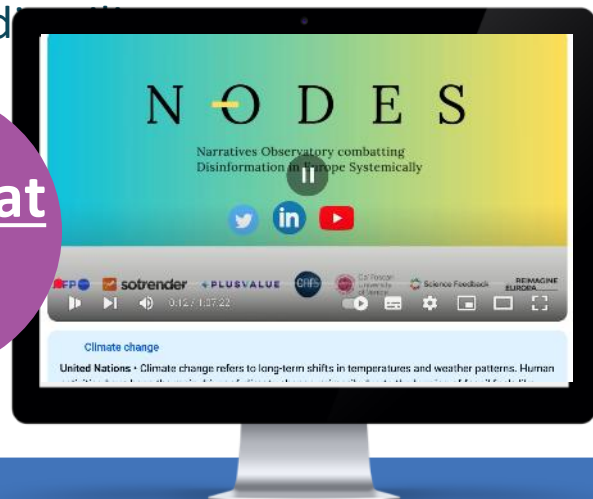

Ressourcer: Video og casestudier

Fortællinger, der former vores verden

Videoen præsenterer de vigtigste resultater fra NODES-projektet, som analyserer, hvordan den offentlige debat om kritiske emner, såsom klimaforandringer, COVID-19 og migration, formes af de fremherskende fortællinger. En forståelse af disse fortællinger hjælper med at afdække, hvordan information spredes, påvirker den offentlige mening og påvirker den sociale samhørighed i et hurtigt skiftende digitalt medielandskab.

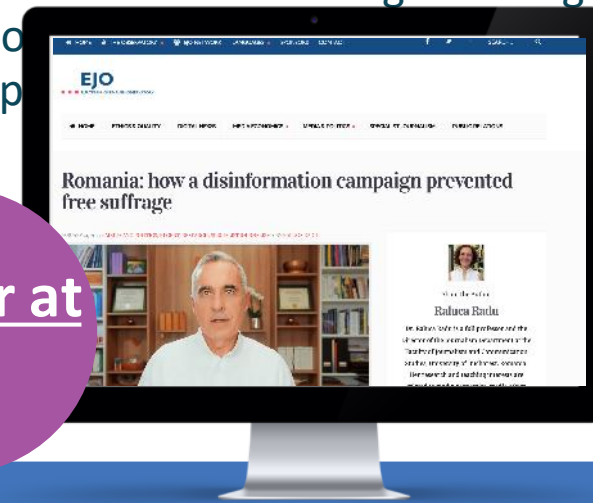
Klik for at
se

Rumænien: Hvordan en desinformationskampagne forhindrede frie valg

Dette dokument fra European Narrative Observatory indeholder en dybdegående analyse af desinformationskampagnen under præsidentvalget i Rumænien i 2024. Det beskriver i detaljer, hvordan influencere på sociale medier og viralt indhold på platforme som TikTok manipulerede den offentlige mening og påvirkede vælgernes valg. Rapporten understreger det behov for overvågning af digitale fortællinger for at beskytte de demokratiske processer.

Klik for at
se

Aktivitet

Opgave

Analyser, hvordan de journalistiske etiske retningslinjer, der er skitseret i Europarådets **resolution 1003(1993)**, anvendes på digitale nyheder om krigen i Gaza og Ukraine.

Vurder nyhedsartiklerne med hensyn til nøjagtighed, upartiskhed og præcision, og reflekter over deres rolle i at forme offentlighedsforståelse.

Diskussion

"Nævnte artiklen kilder?" "Er overskriften vildledende?" "Kan du se nogen partiskhed eller favorisering af den ene part i konflikten?" "Er billederne eller sproget følelsesladet?"

Mål

Fremmer **kritisk tænkning** om den praktiske anvendelse af medieetik. Tilskynder til fælles analyse af partiskhed, misinformation og ansvarlighed i nyhedsfortællinger

Tips

Fordel skiftende roller inden for grupperne: facilitator, referent, etikanalytiker. Afslut med gruppepræsentationer eller et fælles tavle med forslag til forbedringer af reglerne

Emne 2

Samarbejde mellem flere interessenter om inkluderende digital forvaltning

Overzicht

Samarbejde mellem flere interessenter om inkluderende digital forvaltning

I dagens hurtigt skiftende digitale landskab kan ingen aktør alene sikre sikkerhed, tillid og inklusion.

Regeringer, civilsamfundsorganisationer (CSO'er) og teknologivirksomheder skal arbejde sammen for at tackle komplekse digitale udfordringer. Dette afsnit undersøger, hvordan **samarbejde mellem flere interessenter** former effektiv **politikudformning**, med fokus på **tilgange til fælles regulering** og **civilsamfundets afgørende rolle** i digital styring.

Fokusområde

1 Samarbejde mellem flere interessenter om inkluderende digital styring

Civilsamfundsorganisationernes rolle i arbejdet for etiske digitale praksisser

Civilsamfundsorganisationer (CSO'er) spiller en afgørende rolle i arbejdet for gennemsigtighed, ansvarlighed og beskyttelse af grundlæggende rettigheder i digitale miljøer.

De fungerer som uafhængige **vagthunde**, **politiske påvirkere** og **oplysere af offentligheden** – og presser platforme og regeringer til at opretholde **etiske standarder**, respektere brugernes rettigheder og sikre et **sikrere og mere retfærdigt digitalt rum for alle**.

Det Europæiske Netværk for Faktatjekstandarde (EFCSN)

- Det er et civilsamfundsinitiativ, der **arbejder for fælles standarder for faktatjek** i hele Europa.
- Udviklet af uafhængige europæiske faktatjekkere for at sikre etiske, gennemsigtige og professionelle praksisformer.
- **Bekæmper desinformation** gennem metodikker og høje redaktionelle standarder.
- **Tilskynder til samarbejde** for at styrke integriteten af offentlig information.
- Medlemmerne **forpligter sig til gennemsigtighed, upartiskhed og nøjagtighed**.
- Spiller en vigtig rolle i styrkelsen af uafhængig journalistik og mediernes troværdighed

Klik for at
se

Klik

[Det Europæiske Netværk for Faktatjekstandarde](#)

Eksempel: Matilda.es afslørede en viral hoax

Faktatjek af Matilda.es Konklusion:

Det er en hoax! En vildledende fortolkning af, hvad Gates sagde; at genoverveje, hvordan vi bruger vores tid med AI.

Der er ingen opfordring til en bogstavelig religion, og der er heller ingen omtale af en

Påstand, der cirkulerer online fra en podcast med LinkedIn-medstifter Reid Hoffman.

"Bill Gates sagde, at vi er nødt til at skabe en ny religion med fokus på kunstig intelligens for at fremme den globalistiske

Gates brugte udtrykket metaforisk:

"...Det kunne næsten kaldes en ny religion eller filosofi om, hvordan vi forbinder os med hinanden."

Klik

[Sagen om misinformation](#)

Fokusområde

2 Samarbejde mellem flere interessenter om inkluderende digital forvaltning

Offentlig-private partnerskaber til bekæmpelse af misinformation og hadefuld tale på nettet

Bekæmpelse af falske og vildledende oplysninger online er afgørende for at beskytte de demokratiske institutioner og offentlighedens tillid. Den styrkede adfærdskodeks om desinformation fra 2022 er et resultat af et samarbejde om at bekæmpe desinformation gennem foranstaltninger, der omfatter **demonetisering, gennemsigtighed i reklamer, faktatjek og dataadgang for forskere.**

Den er blevet integreret i loven om digitale tjenester (DSA) som en adfærdskodeks om desinformation, hvilket styrker indsatsen for et mere sikkert og gennemsigtigt online-miljø. Overholdelse af adfærdskodekser i henhold til **artikel 45** i DSA er **frivillig**.

Underskrivere af den styrkede adfærdskodeks fra 2022 om desinformation

For at tackle den komplekse udfordring, som desinformation udgør, kræves der en koordineret indsats fra en bred vifte af interessenter på tværs af det digitale økosystem.

Adfærdskodeksen om desinformation samler over 40 centrale aktører – fra globale tech-giganter og annoncører til faktatjek-netværk og civilsamfundsgrupper – for i fællesskab at forpligte sig til konkrete tiltag, der reducerer skadeligt indhold online. Denne tilgang med flere interessenter sikrer et fælles ansvar og større gennemsigtighed i bekæmpelsen af desinformation.

Klik for at
se

Counter Disinformation Network (CDN)

Desinformation udgør en alvorlig trussel mod demokratiske valgs integritet ved at sprede falske fortællinger og undergrave offentlighedens tillid. Som reaktion herpå har en bred vifte af interessenter i hele Europa, herunder civilsamfundet, den akademiske verden, journalister, forskere, tænketanke og faktatjekkere, slået sig sammen i samarbejdsinitiativer for at styrke valgenes modstandsdygtighed.

Disse partnerskaber forbedrer informationsverificering, fremmer mediekendskab og understøtter en faktabaseret offentlig debat, hvilket spiller en afgørende rolle i beskyttelsen af demokratiske processer og fremme af in

Partnere (klik på linkene for at

[Alliance4Europe](#), [Check First](#), [Science Feedback](#), [ISD](#), [Info Ops Polska](#), [GLOBSEC](#), [DISARM Foundation](#), [Fakenews.pl](#), [Clash Digital](#), [AI Forensics](#) [CEE Digital Democracy Watch](#), [Political Accountability Foundation](#), [Logically Facts](#) og flere.

Casestudie

Afdækning af tilfælde af desinformation

Klik for at
se

Sag – Pro-russiske annoncer Kampagner godkendt af Meta:

Forskere fra AI Forensics og CheckFirst afslørede over 275 pro-russiske annoncer, der var godkendt af Meta mellem 1. og 27. maj 2024, og som var rettet mod brugere i Italien, Frankrig, Tyskland og Polen. Annoncerne nåede ud til over 3 millioner brugere og omgik Metas moderering. Sagen fremhæver Metas manglende håndhævelse af politikker for politiske annoncer og tyder på et bredere systemisk problem

Klik

[Detaljeret rapport](#)

Europa-Kommissionen indledte en formel procedure mod Meta for potentielle overtrædelser af loven om digitale tjenester.

EU's tilgang til digitale rettigheder, moderering af indhold og platformers ansvarlighed

Fokusområde

3 Samarbejde mellem flere interessenter om inkluderende digital styring

Manglen på et sikkert og gennemsigtigt digitalt miljø for europæerne undergraver deres ret til privatliv, autonomi og informeret deltagelse i det demokratiske liv. Uden disse beskyttelsesforanstaltninger:

- kan personoplysninger føre til overvågning, manipulation og udnyttelse, ikke kun af private virksomheder, men også af autoritære aktører. Derudover kan ukontrolleret hadefuld tale og desinformation fremme polarisering, underminere tilliden og destabilisere freden og de demokratiske institutioner.
- For at imødegå disse voksende udfordringer blev **loven om digitale tjenester (DSA)** indført for at skabe et mere sikkert og ansvarligt digitalt rum i EU.

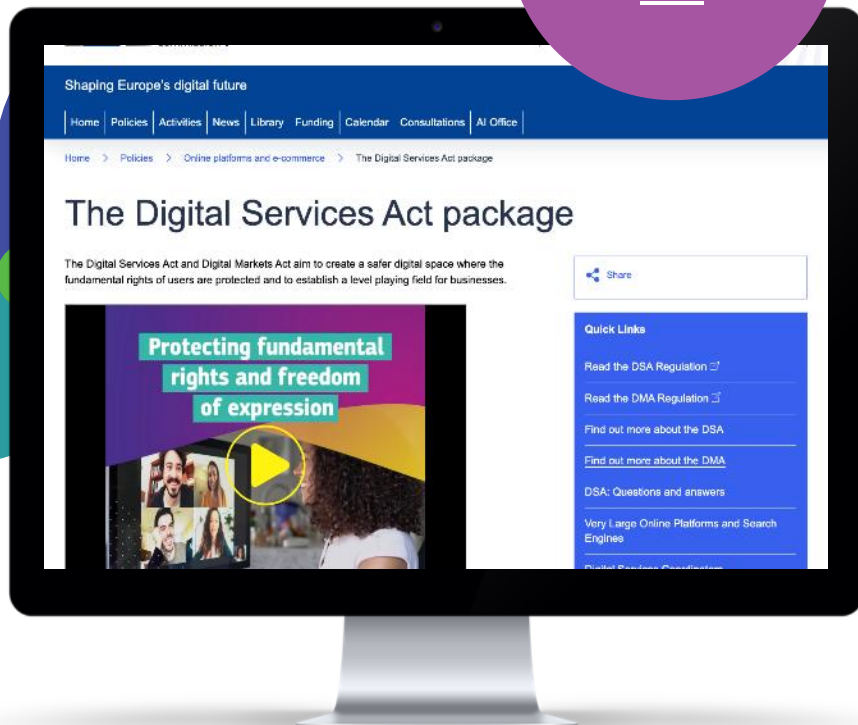
Loven om digitale tjenester (DSA)

Loven om digitale tjenester (DSA) bekæmper ulovligt indhold, hadefuld tale og desinformation og sikrer samtidig platformenes ansvarlighed gennem:

Vigtige bestemmelser

- 1. Forbedret fjernelse af ulovligt indhold:**
Enklere rapporteringsværktøjer og samarbejde med pålidelige indberettende parter (f.eks. X, Facebook, TikTok) for at bekæmpe ulovligt indhold, hadefuld tale og desinformation.
- 2. Gennemsigtighed og brugerrettigheder:**
 - Platforme skal give klare forklaringer på fjernelse eller begrænsning af indhold.
 - Brugere har ret til at klage over afgørelser gennem udenretslige tvistbilægelsesmekanismer. DSA-gennemsigtighedsdatabasen gør afgørelser om indholdsmoderering offentligt tilgængelige.

Klik for at
se

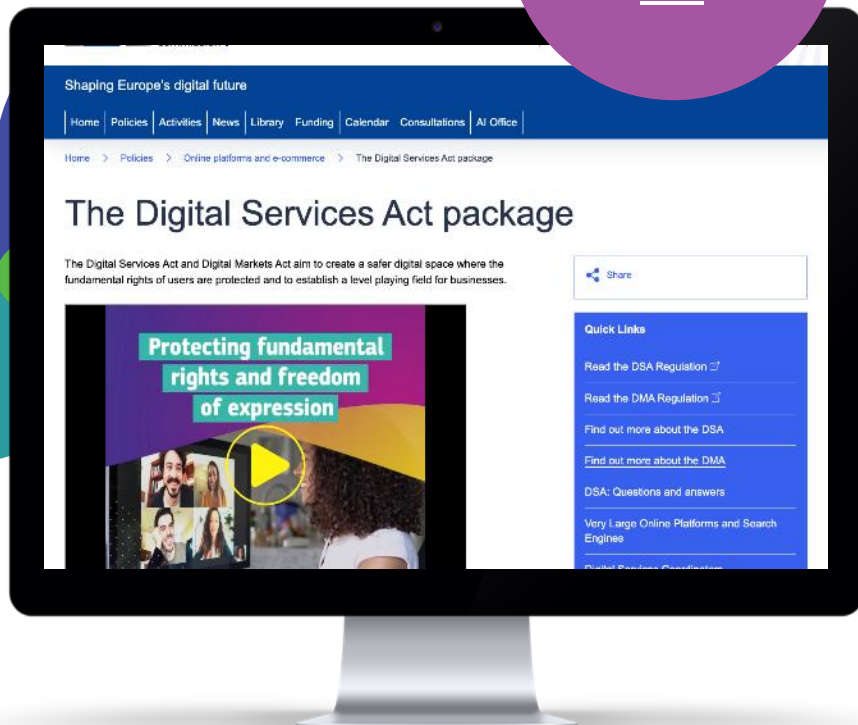
Loven om digitale tjenester (DSA)

Klik for at
se

Vigtige bestemmelser (forts.)

3. Beskyttelse af mindreårige og følsomme oplysninger:

- Børn og unge er ofte ikke i stand til at vurdere overbevisende, målrettet indhold kritisk, hvilket gør dem sårbare over for manipulation. DSA-bestemmelserne
- Forbyder målrettede annoncer til mindreårige for at forhindre udnyttelse og beskytte mental sundhed og udvikling
- Forbyder brug af følsomme data (f.eks. etnicitet, seksuel orientering) for at undgå diskriminerende målretning og misbrug
- tilskynder til aldersverifikation og forældrekontrol for at styrke onlinebeskyttelsen af unge brugere.

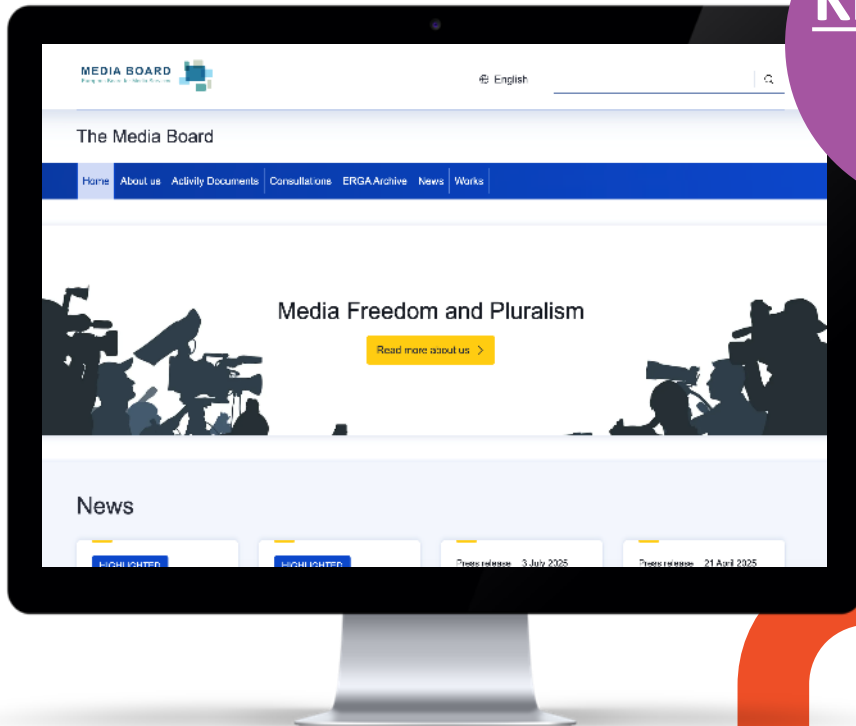

Det Europæiske Råd for Medietjenester (2025)

Medierådet (2025), der afløser Den Europæiske Regulatorgruppe for Audiovisuelle Medietjenester (ERGA, 2014), har til formål at fremme en europæisk medieramme, der er fri, pluralistisk, troværdig og konkurrencedygtig.

Det fremmer kulturel mangfoldighed, beskytter grundlæggende rettigheder og giver borgerne mulighed for at danne sig velinformerede meninger og deltage i den demokratiske debat.

[Klik for at se](#)

Casestudie

Indiske krøniker: EU og FN i fokus for at fremme indiske interesser

Klik for at
se

EU DisinfoLab afslørede en omfattende og langvarig desinformationskampagne med navnet Indian Chronicles, som har været i gang i over 15 år.

- Over 750 falske medier i 119 lande blev fundet i færd med at sprede anti-pakistanske og pro-indiske fortællinger.
- Kampagnen rettede sig mod internationale institutioner som FN og EU, hvor den underminerede diplomatiske processer og skruede op for de regionale spændinger.
- Operationen udviskede grænsen mellem aktivisme og informationskrigsførelse, manipulerede den offentlige mening og risikerede at forværre geopolitiske konflikter.
- Sagen afslørede, hvordan informationsforvirring kan undergrave tilliden til institutioner, og hvordan desinformation kan have direkte indflydelse på international fred og diplomati.

OSINT- værktøjskasse til at opdage og analysere IBD- fokuseret FIMI

[Klik for at
se](#)

Værktøjskassen indeholder værktøjer til:

- Arkivering af bevismateriale
- Verificering af indhold og aktører
- Sporing af kilder til desinformation
- Vurdering af koordinering og indvirkning

Dette værktøjssæt giver forskere, politiske beslutningstagere og civilsamfundet mulighed for bedre at opdage, analysere og reagere på identitetsbaseret desinformation, hvilket styrker samfundets modstandsdygtighed og den demokratiske integritet.

[Klik for at se video](#)

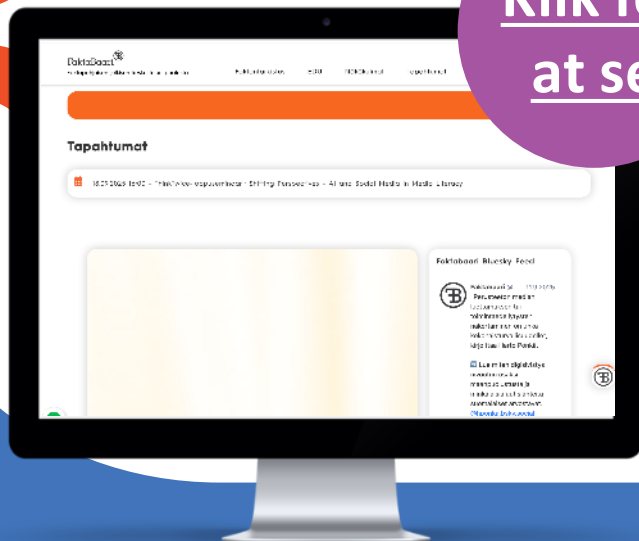

Ressourcer: Værktø

FaktaBaari (Fact Bar):

En finsk faktatjeneste med værktøjer udviklet til undervisning i mediekendskab ([PDF](#)).

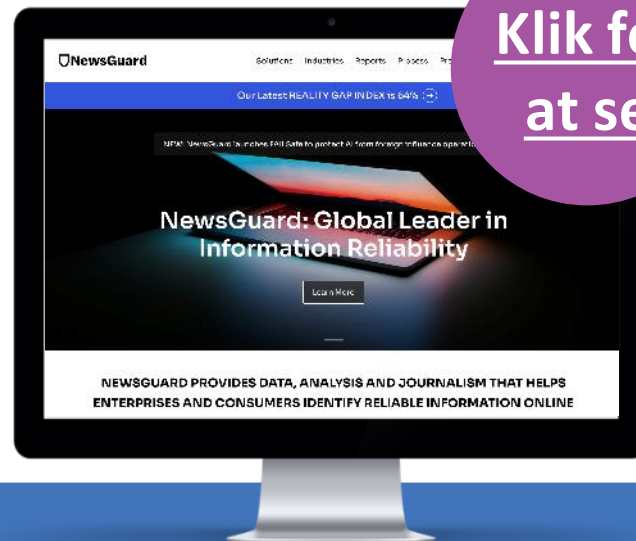
[Klik for at se](#)

NewsGuard:

Giver tillidsvurderinger af nyhedssider baseret på troværdighed og gennemsigtighed

[Klik for at se](#)

Hoaxy:

Visualiserer, hvordan falske oplysninger spredes online, og sporer kilder til desinformation

[Klik for at se](#)

Aktivitet

Opgave

Analyser indholdet af en populær digital nyhedshistorie eller et viralt indlæg, og undersøg dets nøjagtighed ved hjælp af faktatjekværktøjer og verifikation fra flere kilder.

Faktatjekøvelse: Verificering af onlineindhold (nyhedshistorier)

Diskussion

"Hvem har offentliggjort dette indhold?"

"Er der nogen påstande, der er underbygget af verificerede kilder?"

Mål

Forbedrer færdighederne i at bruge værktøjer til faktatjek og at spotte misinformation.

Casestudie

Afdækning af tilfælde af desinformation

Klik for at
se

Sag – Pro-russiske annoncer Kampagner godkendt af Meta:

Forskere fra AI Forensics og CheckFirst afslørede over 275 pro-russiske annoncer, der var godkendt af Meta mellem 1. og 27. maj 2024, og som var rettet mod brugere i Italien, Frankrig, Tyskland og Polen. Annoncerne nåede ud til over 3 millioner brugere og omgik Metas moderering. Sagen fremhæver Metas manglende håndhævelse af politikker for politiske annoncer og tyder på et bredere systemisk problem

Klik

[Detaljeret rapport](#)

Europa-Kommissionen indledte en formel procedure mod Meta for potentielle overtrædelser af loven om digitale tjenester.

Emne 3

Universiteter og
medieundervisning:
Styrkelse af digitalt
medborgerskab i
Europa

Overzicht

Universiteter og medieundervisning: Styrkelse af digitalt medborgerskab i Europa

Dette afsnit undersøger, hvordan videregående uddannelsesinstitutioner udstyrer studerende med kompetencer inden for digital mediekendskab og forbereder dem til at forholde sig kritisk til information på nettet. Det fremhæver akademiske programmer, initiativer og bedste praksis til fremme af digitalt medborgerskab.

Medieundervisning

Medieundervisning er en moderne uddannelsesdisciplin, der har til formål at hjælpe den enkelte med at forstå, hvordan medier og teknologi former samfundet og kulturen.

Den lægger vægt på centrale principper såsom mediebevidsthed, kritisk tænkning, analytiske færdigheder samt ansvarlig og effektiv brug af digitale værktøjer og platforme.

(Almaani, 2024)

Universiteternes rolle i fremme af mediekendskab og kritisk tænkning

Fokusområde

1 Universiteternes rolle i fremme af mediekendskab og kritisk tænkning

I et stadig mere digitalt samfund indtager universiteterne en unik position som både uddannelsesinstitutioner og samfundsinstitutioner. Dette fokusområde undersøger, hvordan videregående uddannelse bidrager til digital kompetence og ansvarligt medieforbrug blandt studerende og den bredere offentlighed. Det vejleder også undervisere i at udvikle strategier til at integrere kritisk medieundervisning i læseplanerne, hvilket giver den enkelte mulighed for at blive en aktiv og etisk digital borger.

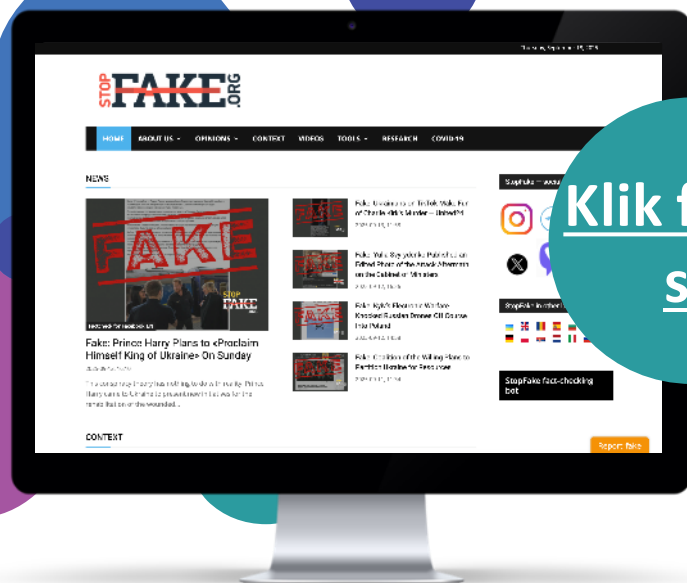
Eksempler fra universiteter

Mohyla School of Journalism i Kiev, Ukraine

De tilbyder kurser i medieetik, desinformation og konstruktiv journalistik. De uddanner journalistikstuderende i at dække historier med social ansvarlighed og nuancer.

I 2014 lancerede de faktatjek-siden Stopfake.org sammen med projektet KMA Digital Future of Journalism samt journalister, redaktører, it-specialister og oversættere. Oprindeligt var målet med projektet at verificere og tilbagevise desinformation og propaganda om begivenheder i Ukraine, der cirkulerede i medierne, men i dag er det et informationscenter, hvor de undersøger og analyserer alle aspekter af Kremls propaganda.

I dag faktatjekker, afslører, redigerer, oversætter, undersøger og formidler teamet af medieprofessionelle information på 14 sprog: ukrainsk, russisk, engelsk, spansk, serbisk, tyrkisk, fransk, tysk, italiensk, hollandsk, tjekkisk, tysk og polsk samt bulgarsk.

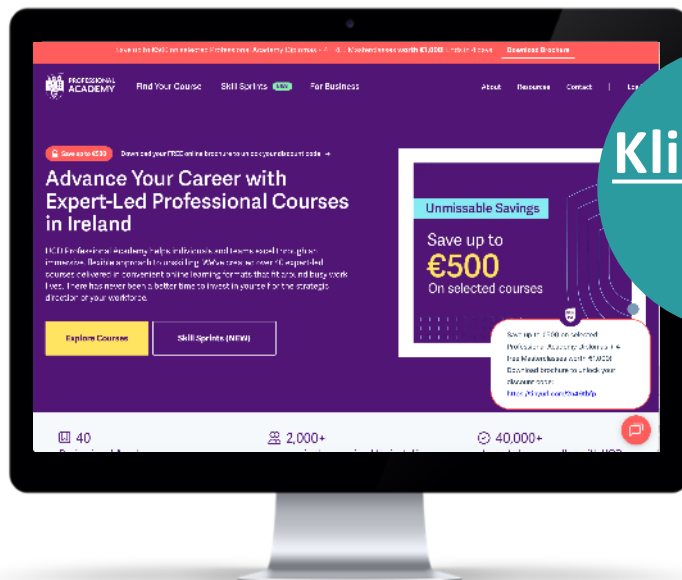

Klik for at
se

Eksempler fra universiteter

Dublin City University, Irland

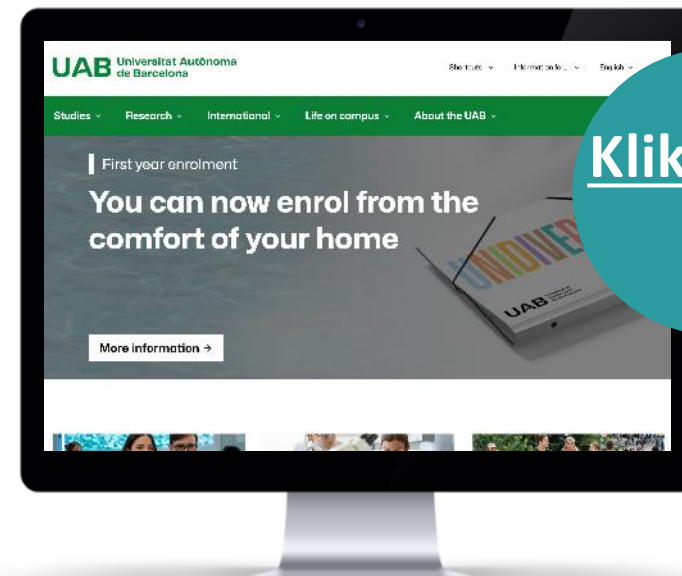
- Gennem sit Institute for Future Media undersøger universitetet mediefortællinger i konfliktområder.
- Samarbejder med NGO'er om at udvikle workshops om konfliktsensitiv journalistik.

Klik for at
se

Universidad Autónoma de Barcelona & UNESCO, Spanien

- Tilbyder onlinekurser i medie- og informationskompetence for journalister og beslutningstagere med fokus på menneskerettighedsbaserede og fredscentrerede fortællinger.

Klik for at
se

Integration af kritisk medieundervisning i læseplanerne

Kritisk medieundervisning går ud over at lære eleverne, hvordan man bruger digitale værktøjer – den opfordrer dem til at stille spørgsmål ved, hvordan medierne former opfattelser, påvirker adfærd og påvirker demokratiet.

Effektive integrationsstrategier omfatter:

- At indarbejde moduler i mediekendskab i eksisterende kurser
- Brug af casestudier og simuleringer til at udforske virkelige problemstillinger
- Fremme af projektbaseret læring og digital storytelling
- Samarbejde på tværs af afdelinger for at sikre forskellige perspektiver
- Undervisere kan også trække på europæiske rammer såsom DigCompEdu og UNESCOs Media and Information Literacy Toolkit for at tilpasse læringsmålene til bredere politiske mål.

Fokusområde

2 Integration af principper for etisk journalistik i digital uddannelse

Etiske journalistiske principper og digital uddannelse

Etisk journalistik er afgørende ikke kun i traditionelle medier, men også i digital uddannelse, især da universiteter i stigende grad benytter digitale platforme og uddanner fremtidens kommunikatører. Universiteter samarbejder med medieorganisationer og andre for at undervise i principper som nøjagtighed, retfærdighed, ansvarlighed og respekt for privatlivets fred.

Hvad er de grundlæggende etiske principper inden for journalistik?

[Klik for at se](#)

European Journalism Training Association (EJTA)

EJTA arbejder i øjeblikket på flere internationale projekter, hvoraf det ene er **Eurofactcheck**. Dette har udviklet en specifik metode til at verificere information.

Et andet projekt er **Inclusive Journalism**, der har til formål at fremme en journalistik, der tager højde for alle stemmer i konflikter og påtager sig sit sociale ansvar. "Hvad er de mest presserende behov for journalistikundervisere, der arbejder med inkluderende journalistik i 2025?"

Der er også blevet nedsat en arbejdsgruppe om kunstig intelligens og uddannelse af journalister, som kommer med anbefalinger til integration af AI i journalistikundervisningen. Se her: [EJTA-Recommendations-for-AI-version-1.0-VDEF.pdf](#)

Forståelse af digitale mediers indflydelse og tendenser inden for misinformation gennem forskning

Fokusområde

3 Videnskabelig forskning i digitale mediers indflydelse og tendenser inden for misinformation

En anden vigtig rolle for universiteterne er den akademiske forskning. Forskning er vigtig for at forstå tendenser og effekter af digitale medier på samfundet, herunder:

- Identificering af tendenser inden for misinformation, desinformation og digital adfærd
- Evaluering af programmer for mediekendskab
- At informere om udformning af politikker og læseplaner
- Udforskning af de etiske dimensioner ved digital deltagelse

Reuters- instituttet for journalistisk forskning

Reuters Institute
Digital News Report 2024

Klik for at
se

Reuters Institute for the Study of Journalism er for eksempel en del af Oxford University. Instituttet gennemfører dybdegående undersøgelser af misinformation og forbruget af digitale nyheder. Instituttet har forpligtet sig til at forme journalistikens fremtid gennem global forskning, debat og engagement. Ved at bygge bro mellem praksis og forskning fremmer instituttet den internationale dialog og ruste journalister, redaktører og medieledere til at navigere i et medielandskab i rivende udvikling. Målet er at støtte udviklingen af bæredygtig journalistik af høj kvalitet.

Kerneprogrammer

- Journalist Fellowship tilbyder journalister midt i karrieren et forskningsfokuseret sabbatår i Oxford.
- Lederprogrammerne fremmer fortrolig udveksling mellem medieledere.
- Forskningsprogrammerne leverer aktuelle, evidensbaserede analyser af globale medieudfordringer.

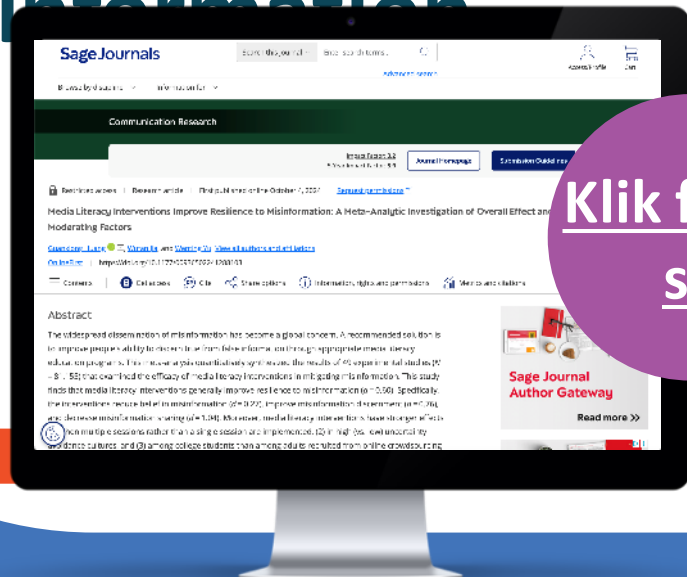

Indblik fra nyere forskning

Tiltag til fremme af mediekendskab forbedrer modstandsdygtigheden over for misinformation

Denne forskningsartikel præsenterer en metaanalyse af 49 eksperimentelle studier af, om og hvordan tiltag for mediekendskab forbedrer modstandsdygtigheden over for misinformation. Forskerne fandt, at tiltagene reducerede troen på misinformation betydeligt og forbedrede skelneevnen.

De fandt også, at de observerede effekter var stærkere i programmer med flere sessioner og blandt universitetsstuderende. Huang, G., Jia, W., & Yu, W. (2024). Mediekompetenceinterventioner forbedrer modstandsdygtigheden over for misinformation: *En metaanalytisk undersøgelse af den samlede effekt og modererende faktorer*. *Communication Research*, 0(0).

Klik for at
se

Casestudie

Et universitet under lup – en undersøgelse af mediekendskab og kritisk tænkning i praksis

Undersøg kritisk, hvordan universiteterne i Tampere i Finland fremmer medieundervisning, mediekendskab og kritisk tænkning i praksis.

Instruktioner:

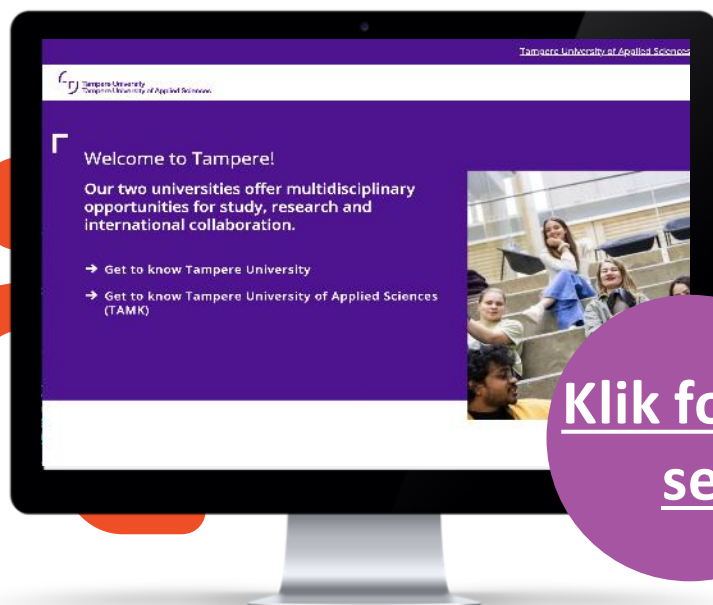
1. Undersøg universitetets:

- Læreplan – Undervises der eksplicit i mediekendskab og kritisk tænkning? I hvilke programmer eller kurser?
- Institutionelle initiativer – Findes der kampagner, workshops eller centre med fokus på mediekendskab eller misinformation?
- Forskning – Forskes der i medieundervisning og mediekendskab?
- Partnerskaber – Samarbejder universitetet med medieorganisationer, NGO'er eller offentlige organer om disse emner?

3. Analyser og reflekter

- Sammenlign med lignende initiativer i dit hjemland eller på din institution.

4. Præsenter en sammenfatning af resultaterne

Klik for at
se

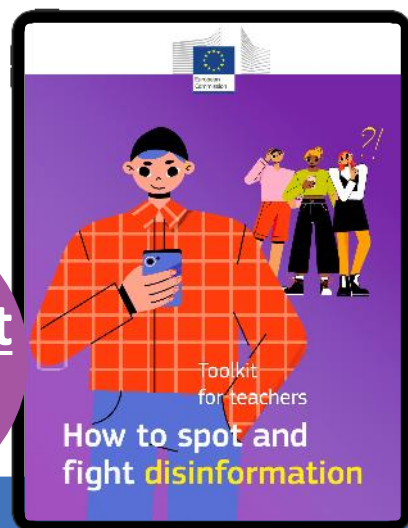

Ressourcer: Værktø

Sådan genkender og bekæmper man desinformation

Dette værktøjssæt hjælper lærere med at sætte gang i diskussioner i klassen om, hvordan falske og vildledende oplysninger – især desinformation – påvirker sundhed, demokrati, miljøet og samfundsnormer. Værktøjssættet findes på flere sprog

[Klik for at se](#)

Læreplan for medie- og informationskompetence – e-version | International e-platform for medie- og informationskompetence

Denne læseplan præsenterer en omfattende kompetenceramme for medie- og informationskompetence og tilbyder undervisere og elever strukturerede pædagogiske forslag. Den indeholder forskellige detaljerede moduler, der dækker de kompetencer, der er nødvendige for at navigere i nutidens kommunikationsøkosystem. Denne ressource knytter medie- og informationskompetence sammen med nye emner, såsom kunstig intelligens, undervisning i digitalt medborgerskab, uddannelse i bæredygtig udvikling, kulturel kompetence og den eksponentielle stigning i misinformation og desinformation

Emne 4

Civilsamfundets rolle i
at stille digitale
platforme til ansvar

Overzicht

Civilsamfundets rolle i at stille digitale platforme til ansvar

I den digitale tidsalder spiller civilsamsfundsorganisationer (CSO'er) en afgørende rolle i at fremme gennemsigtighed, ansvarlighed og etiske praksisser på tværs af digitale platforme.

Fra bekæmpelse af misinformation og algoritmisk diskrimination til fortalervirksomhed for stærkere beskyttelse af personoplysninger fungerer CSO'er som **vagthunde, politiske påvirkere og oplysere af offentligheden**. Gennem fortalervirksomhed, retssager, forskning og offentlige kampagner lægger de pres på tech-virksomheder for at opretholde demokratiske værdier og beskytte **brugernes rettigheder** i det digitale rum.

Forklarer centrale definitioner og begreber

Civilsamfundsorganisationer (CSO'er)

Ikke-statslige, almennyttige enheder, der repræsenterer borgernes interesser og arbejder for det fælles bedste, ofte gennem aktivisme, politisk engagement og retssager.

Platformansvar

Princippet om, at digitale platforme – såsom Facebook, Google og X – skal være gennemsigtige og ansvarlige i deres praksis, herunder moderering af indhold, datahåndtering og algoritmedesign.

Digitale rettigheder

Grundlæggende rettigheder, der gælder for online-miljøet, herunder ytringsfrihed, privatliv, adgang til information og beskyttelse mod diskrimination.

Algoritmisk bias

Systematisk og urimelig diskrimination indbygget i automatiserede beslutningssystemer, ofte på grund af mangelfulde data eller uigennemsigtigt algoritmedesign.

Fokusområde

1 Interessevaretagelse og opbygning af koalitioner
Hvordan civilsamfundet skaber offentligt pres for ansvarlighed på platformen

Civilsamsfundsorganisationer skaber offentligt pres og politisk momentum ved at:

- Danne alliancer (f.eks. Access Now, EDRI, Digital Rights Watch)
- Offentliggøre åbne breve, manifest og overvågningsrapporter
- Indgå direkte dialog med politiske beslutningstagere og tech-virksomheder

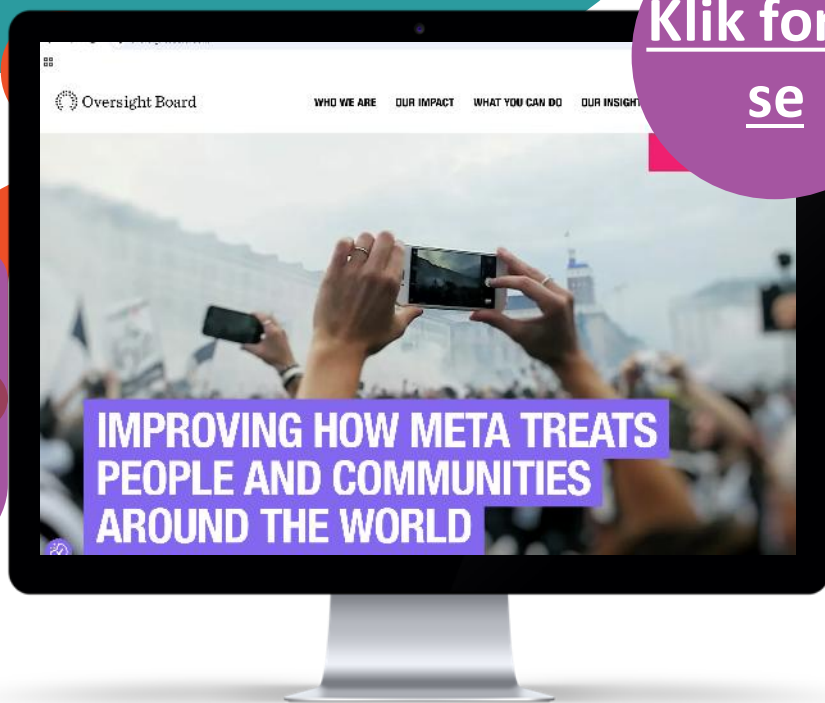
Eksempel: The Real Facebook Oversight Board – en uafhængig gruppe af eksperter, der udfordrer Metas politikker gennem offentlig kontrol.

Casestudie

Det ægte Facebook-tilsynsråd (RFOB)

Klik for at
se

Uafhængigt civilsamfund Tilsyn med Meta Platforms

Overzicht:

- Real Facebook Oversight Board blev oprettet i 2020 og er en uafhængig koalition af akademikere, journalister og borgerrettighedsledere.
- Den blev dannet for at granske Meta's (tidligere Facebook) politikker for indholdsmoderering og slå til lyd for større gennemsigtighed og ansvarlighed.

Vigtigste tiltag:

- Offentligt udfordret Metas beslutninger om indholdsmoderering, især vedrørende misinformation og hadefuld tale.
- Udgivet rapporter og afholdt briefinger for at fremhæve platformens mangler og deres samfundsmæssige konsekvenser.
- Samarbejdet med andre civilsamfundsorganisationer for at styrke opfordringerne til etisk styring af digitale

Fokusområde

2

Retslige skridt og strategisk retssagsførelse

Brug af loven til at stille digitale platforme til ansvar

Civilsamfundet bruger juridiske mekanismer til at håndhæve ansvarlighed:

- Indgivelse af sager i henhold til GDPR, loven om digitale tjenester (DSA) og nationale love
- Indsigelse mod krænkelse af privatlivets fred, ytringsfriheden og antidiskriminationsprincipper

Retssager og strategisk procesførelse

Hvad er det?

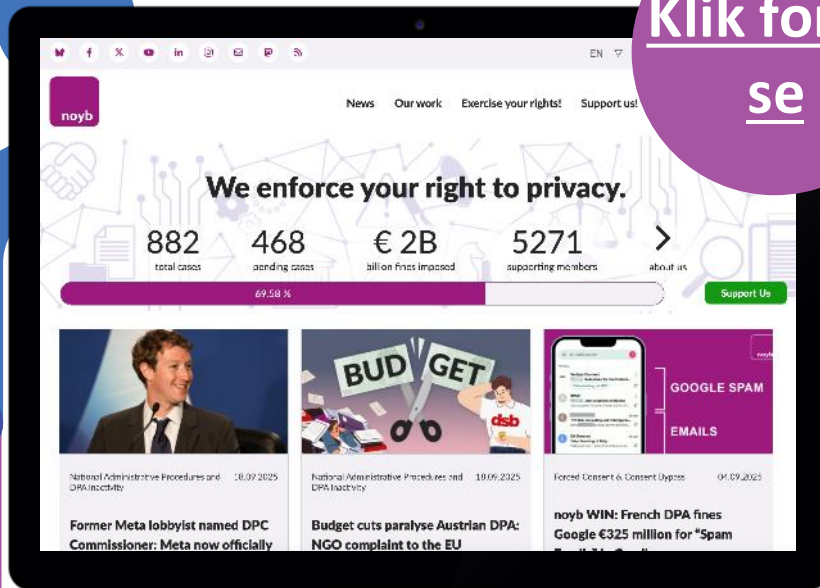
Civilsamfundsorganisationer (CSO'er) bruger juridiske mekanismer til at udfordre uetiske eller ulovlige praksisser hos tech-virksomheder. Dette omfatter krænkelse af retten til privatlivets fred, algoritmisk diskrimination, manglende gennemsigtighed og manglende beskyttelse af brugere mod skadeligt indhold.

Vigtige værktøjer

- **GDPR (EU)** – til at kræve databeskyttelse og samtykke
- **Loven om digitale tjenester (DSA)** – for at sikre gennemsigtighed og ansvarlighed for indhold
- **Nationale love** – f.eks. forbrugerrettigheder, antidiskrimination, ytringsfrihed

Retssager og strategisk procesførelse

Klik for at
se

Bemærkelsesværdige sager

- **NOYB (None of Your Business):** Grundlagt af Max Schrems, har organisationen indgivet snesevis af GDPR-klager mod Meta, Google og andre, hvilket har ført til bøder på flere millioner euro og forbedrede standarder for privatlivsbeskyttelse.
- **La Quadrature du Net (Frankrig):** Har med succes ført retssager mod statslig overvågning og AI-baserede værktøjer til prædiktiv politiarbejde.
- **Privacy International:** Har udfordret praksis med masseindsamling af data og vundet sager på nationalt og internationalt plan.

Digitalt værktø

NewsFeed Defenders

Beskrivelse: spil om mediekendskab lærer spillerne at opdage og ignorere desinformation og misinformation i dagens kaotiske miljø

Anvend på emne 3: Universiteter og medieundervisning: Styrkelse af digitalt medborgerskab i Europa.

Klik for
at se

Ressourcer

En UNESCO-rapport

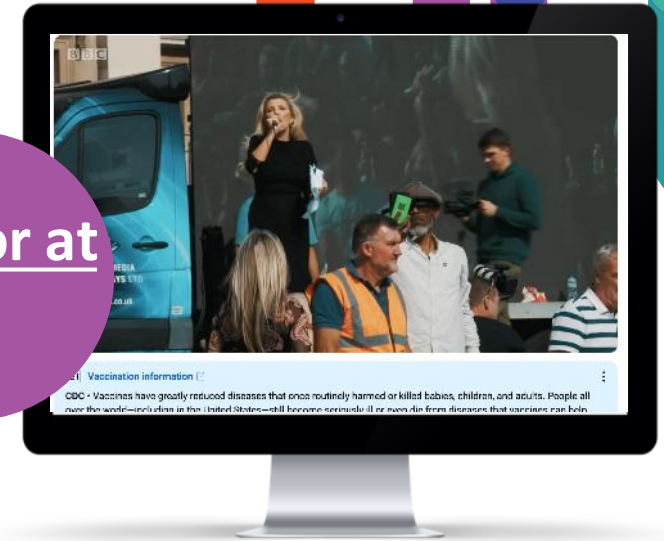
Platformproblemer og lovgivningsmæssige løsninger

– Konklusioner fra en omfattende gennemgang af eksisterende studier og undersøgelser

[Klik for at se](#)

[Klik for at se](#)

BBC Panorama: Anti-vaccine-bevægelsen (2019) – (Dokumentar)

Panorama Vaccines The Disinformation War – BBC Panorama-programmet/dokumentaren blev kritiseret for at sprede misinformation og bidrage til forvirring i offentligheden omkring COVID-19-vacciner

Modul 7: At gøre internettet til et sikrere, mere retfærdigt og ærligt rum

Du har gennemført modul 7

Gør internettet til et sikrere, retfærdigere og mere ærligt sted

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Bemærk: Af hensyn til miljøet bedes du udskrive dette dokument i gråtoner eller sort-hvid i stedet for i farver. Udskriv venligst på begge sider af papiret (dubbeltsidet), og udskriv om muligt flere dias eller sider på én side.